

REGJERINGENS UTREDNING AV KULTURRÅDET

HØRINGSUTTALELSE FRA TRØNDELAG BILDENDE KUNSTNERE

Trøndelag Bildende Kunstnere vil beholde et velfungerende system med demokratiske valg av medlemmer til stipendkomiteen istedet for et maktsentrert utnevnelse fra 7 rådsmedlemmer.

Regjeringen ba i desember om en utredning av Kulturrådet. Denne utredningen ble levert før sommeren og sendt på høring i juni. Organisasjonen Norske Billedkunstnere(NBK) er en del av høringsrunden, mens Trøndelag Bildende Kunstnere (TBK) ikke står på listen over berørte parter. Vi velger allikevel å levere høringsuttalelse som berørt part.

Trøndelag Bildende Kunstnere mener at en omorganisering av kulturrådet vil redusere kunstnernes påvirkningskraft på kulturrådets vurderinger og innstillinger. Det er særskilt utredningens konklusjon om forvaltning av statens stipend og garantiinntekter for kunstnere TBK reagerer på.

TBK er fornøyd med den praksis det har vært at kunstnerstipender fordeles av kunstnerne selv gjennom komiteer som velges demokratisk i de ulike kunstnerorganisasjonene. Alle medlemmer av f.eks. Norske Billedkunstnere – og dermed også Trøndelag Bildende Kunstnere, kan gi sin stemme til hvem de mener bør sitte i stipendkomiteen.

Fagfellevurdering er særdeles viktig kvalitetssikring i forhold til stipendfordelingen. På samme vis som innen det vitenskapelige forskningsfeltet er det kun fagfellevurdering som holder i forhold til kvalitetssikring. Dette gjelder for alle yrkesgrupper: Kun gjennom lang og bred erfaring kan du vite hva et fagfelt virkelig er. Det er gjennom mange års prioritert fokus rundt kunstnerisk utviklingsarbeid at man opparbeider seg nok erfaring og kompetanse til å kunne vite hva kunstnerisk kvalitet er.

Det er også et demokratisk prinsipp at flest mulig deltar i utvelgelsen av komite-medlemmene. Hvert valgte medlem av stipendkomiteen får på denne måten vurdert sin fagkompetanse av tusenvis av kollegaer! På denne måten gjenspeiles fagfelle-vurdering også i oppnevningen av medlemmer til komitéene.

Billedkunstnerne med tilhold i Trøndelag og andre steder utenfor Oslo-regionen, har initiert flere runder med diskusjoner på hvorvidt kunnskapen

om kunstnerens arbeid i de ulike deler av landet er like god i komiteene. Denne diskusjonen har ført til større bevissthet og en større spredning av stipend rundt over det ganske land.

I konklusjonen på utredningen av Norsk Kulturråd foreslås det å frata medlemmene i fagorganisasjonene oppnevning retten, og heller la Kulturrådet, bestående av syv regjeringsoppnevnte personer, utpeke komitémedlemmene. Det hevdes at dette vil gi større fleksibilitet og maktspredning.

Hvordan kan man oppnå mer maktspredning ved å redusere antall beslutningstakere fra totalt 30 000 organiserte kunstnere til syv regjeringsoppnevnte rådsmedlemmer?

Det er uforståelig for TBK at dette skal gi større maktspredning. Virkningen blir det motsatte.

Kulturrådets syv medlemmer skal altså utnevne oppimot 120 komitémedlemmer annethvert år. Hvordan skal hensyn til habilitet virke i forhold til disse komitémedlemmene? Hvordan skal 7 rådsmedlemmer kunne holde seg oppdatert og informert om hva som foregår over det ganske land? Hvordan skal de kunne vite hvordan kunstfeltet utvikler seg, uten kunnskap fra innsiden?

Prinsippet om armlengdes avstand handler om at politikere skal holde seg borte fra det faglige. Det er altså ikke politikere, byråkrater, tollere eller økonomer som kan bestemme hva som er kunstnerisk kvalitet.

Det er ikke slik at fagorganisasjonene er interesseorganisasjoner som med et slikt system «passer havresekken selv».

Mange tusen norske kunstnere har svært ulike ståsteder og ideer om hvor de ulike kunstfeltet skal og bør bevege seg videre.

Mange tusen organiserte kunstnere kan ikke sitte og velge sin venn som vil gi stipend til sine venner.

Stipendkomiteens arbeid er profesjonelt og godt. Vi viser til stipendkomiteens informative skriv om hvordan årets komité har arbeidet, med flere runder og lange diskusjoner om kvalitet og virke. Vi har tillit til det arbeidet som gjøres. Sekretariatet som legger til rette for det arbeidet de valgte komiteene utgjør også en viktig del av et velfungerende system!

Det hevdes at dagens system er for lite fleksibelt og at det å ha komiteer for hver kunstart er gammeldags. Denne problemstillingen virker teoretisk og konstruert ovenfra. Vi ser ikke at dette er et stort problem.

Ei heller er det slik at kunstnere utenfor kunstnerorganisasjonene eller autodidakte kunstnere ikke kan søke og få stipender. Det er åpent for alle å søke om og bli vurdert for statlige stipend. I tillegg vil vi understreke at

kunstnere som ikke har gått et utdanningsløp innen kunstutdanningsinstitusjoner, allikevel kan søke om opptak i for eksempel Trøndelag Bildende Kunstnere.

Hvis kvalitet og frihet skal være styrende må regjeringen våge å prioritere dette i praksis ved å ivareta kunstnernes frihet til selv å definere kunstnerisk kvalitet. Kulturrådet må fortsatt våge å stole på den kompetansen som profesjonelle kunst-utøvere representerer.

·
Makten bør spres på fagfolk som setter kvalitet framfor alt annet. Komitémedlemmene som velges av flere tusen medlemmer avspeiler den mest oppdaterte kunstforståelsen og spisskompetansen på sitt fagfelt.

På vegne av Trøndelag Bildende Kunstnere

Sissel M Bergh
styreleder
Trondheim 15.08.2014